

LEMM

stopień niepełnosprawności

stan prawny na dzień 22 sierpnia 2017r.

Lekki stopień niepełnosprawności

Akt prawny	Ulga, uprawnienie	Osoba uprawniona
<p style="text-align: center;">1.</p> <p>Ustawa z dn. 20.06.1992r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (tj.Dz.U 2012.1138 ze zm.)</p>	<p>Uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami transportu wykorzystywanymi w transporcie kolejowym lub drogowym</p>	<p>Do ulgi 78% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego są uprawnione następujące osoby:</p> <p>1) dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne - na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych;</p> <p>2) jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych - na podstawie biletów jednorazowych.</p> <p>Uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny - i z powrotem.</p>
<p style="text-align: center;">2.</p> <p>Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10.06.2008r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych, oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich uprawnienia (<i>Dz.U.2008.160.994</i>) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 20.07.2017r. w sprawie rodzajów dokumentów potwierdzających uprawnienia do ulgi w opłacie albo zwolnienia z opłaty za wstęp do muzeów państwowych (<i>Dz.U.2017.1471</i>)</p>	<p>Ulga w opłacie za wstęp do muzeów</p>	<p>Osobom niepełnosprawnym wraz z opiekunami, będącym obywatelami państw członkowskich UE, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.</p> <p>Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do korzystania z ulgi jest legitymacja dokumentująca stopień niepełnosprawności.</p> <p>Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ulgi w opłacie za wstęp do muzeów państwowych jest legitymacja dokumentująca stopień niepełnosprawności.</p>

<p>3. Ustawa z dn. 27.08.1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (<i>tj. Dz.U.2016.2046 ze zm.</i>)</p>	<p>Uprawnienia do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) szkoleń; 2) stażu; 3) prac interwencyjnych; 4) przygotowania zawodowego dorosłych; 5) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; 6) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 powyższej ustawy; 7) finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 powyższej; 8) studiów podyplomowych, szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową; 10) bonu na zasiedlenie; 11) bonu szkoleniowego; 12) bonu stażowego 	<p>Osobie niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu</p>
<p>4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.06.2002r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (<i>t.j. Dz.U.2015.926</i>)</p>	<p>O dofinansowanie ze środków Funduszu, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) na likwidację barier architektonicznych - osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują; 2) na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne jeżeli jest to uzasadnione potrzebami 	<p>Osobom niepełnosprawnym</p>

	wynikającymi z niepełnosprawności; 3) na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika – osoby niepełnosprawne jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.	
<p>5. Ustawa z dn. 26.07.1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz.U.2016 poz. 2032 ze zm.)</p>	<p>Odliczenia od podatku wydatków poniesionych na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 3) zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyj. sprzętu gospodarstwa domowego; 4) zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 5) odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym; 6) odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne; 7) opłacenie tłumacza języka migowego; 8) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia; 	Osobom niepełnosprawnym lub podatnikowi, na którego utrzymaniu są osoby niepełnosprawne.

	<p>9) leki - w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu a kwotą 100 zł, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki (stale lub czasowo);</p> <p>10) odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne:</p> <p>a) osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego,</p> <p>11) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:</p> <p>a) na turnusie rehabilitacyjnym,</p> <p>b) w zakładach, o których mowa w pkt 6,</p> <p>c) na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży, o których mowa w pkt 8.</p>	
<p>6. Ustawa z dn. 23.11.2012r. Prawo pocztowe (<i>t.j.Dz.U. 2017.1481</i>)</p>	Zapewnienie dostępu do usług powszechnych	<p>1) doręczanie osobom:</p> <p>a) z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego,</p> <p>b) niewidomym lub ociemniałym,</p> <p>- na ich wniosek i bez pobierania dodatkowych opłat, przesyłek listowych, przesyłek rejestrowanych, w tym przesyłek z zadeklarowaną wartością oraz kwot pieniężnych określonych w przekazach pocztowych, z pominięciem oddawczej skrzynki pocztowej oraz bez konieczności odbierania przesyłki w placówce pocztowej;</p> <p>2) przyjmowanie od osoby niepełnosprawnej w miejscu jej zamieszkania prawidłowo opłaconej przesyłki pocztowej niebędącej przesyłką rejestrowaną.</p>
<p>7. Ustawa z dn. 13.07.2006r. o dokumentach paszportowych (<i>t.j.Dz.U.2016.758</i>)</p>	W opłacie za wydanie paszportu	<p>Emerytom, rencistom, osobom niepełnosprawnym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych a także współmałżonkom tych osób, pozostającym na ich wyłącznym utrzymaniu w wysokości 50%,</p> <p>- w przypadku rodziców i małżonków rodziców 50%</p>

<p>8. Ustawa z dn. 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j.Dz.U.2017.180)</p>	<p>Dodatkowa o 15 m² powierzchnia mieszkalna.</p>	<p>Przysługuje osobie niepełnosprawnej poruszającej się na wózku lub osobie niepełnosprawnej, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.</p>
<p>9. Ustawa z dn. 16.07.2004r. Prawo telekomunikacyjne (t.j.Dz.U.2016.1489)</p>	<p>Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych w ramach usług telekomunikacyjnych poprzez</p>	<p>Przysługuje osobom niepełnosprawnym. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zapewnia, w miarę możliwości technicznych, użytkownikom końcowym będącym osobami niepełnosprawnymi dostęp do świadczonych przez siebie usług telefonicznych równoważny dostępowi do usług telefonicznych, z jakiego korzysta większość użytkowników końcowych. Przedsiębiorca wyznaczony jest obowiązany zapewnić osobom niepełnosprawnym dostęp do świadczonej przez siebie usługi powszechnej przez oferowanie: 1) urządzeń końcowych przystosowanych do używania przez osoby niepełnosprawne, jeżeli używanie takiego urządzenia jest niezbędne do zapewnienia im dostępu do usługi powszechnej; 2) udogodnień ułatwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z usługi powszechnej.</p>
<p>10. Ustawa z dn. 07.09.1991r. o systemie oświaty (t.j.Dz.U.2016.1943)</p>	<p>System oświaty zapewnia w szczególności: - możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną, niedostosowaną społecznie i zagrożoną niedostosowaniem społecznym, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, - opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych; - dofinansowywanie z budżetu państwa do podręczników, materiałów edukacyjnych</p>	<p>Przysługuje osobie niepełnosprawnej</p>

	<p>i materiałów ćwiczeniowych oraz książek pomocniczych dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - absolwent niesłyszący jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego, - absolwent, który ze względu na niepełnosprawność lub stan zdrowia trwale nie posługuje się mową, jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego. 	
<p>11. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 29.07.2011r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz.U.2011.158.938)</p>	<p>Uprawnienia do głosowania</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokal powinien znajdować się na parterze budynku bez barier architektonicznych albo wyposażonego w podjazdy lub inne urządzenia umożliwiające samodzielne dotarcie do niego wyborcom niepełnosprawnym - co najmniej jedne drzwi prowadzące do lokalu powinny umożliwiać dogodne warunki ruchu wyborcom niepełnosprawnym, - krawędzie stopni schodów znajdujących się w lokalu oraz prowadzących do lokalu powinny wyróżniać się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki, - w lokalu należy wyznaczyć co najmniej jedno miejsce zapewniające tajność głosowania wyborcom niepełnosprawnym, dostosowane <i>do</i> potrzeb wyborców niepełnosprawnych wynikających z ich niepełnosprawnością, - urna wyborcza powinna mieć nie więcej niż 1 m wysokości. 	<p>Osobom niepełnosprawnym.</p>

<p>12. Ustawa z dn. 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2016.1518 ze zm.)</p>	<p>Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka</p>	<p>Przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka.</p>
	<p>Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania</p>	<p>Przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka lub osobie uczącej się legitymującej się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.</p>
<p>13. Ustawa z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2016.930 ze zm.)</p>	<p>Zasiłek stały</p>	
	<p>Zasiłek okresowy</p>	<p>Przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.
	<p>Poradnictwo rodzinne</p>	<p>Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.</p>

UMIARKOWANY

stopień niepełnosprawności

Umiarkowany stopień niepełnosprawności

Akt prawny	Ulga, uprawnienie	Osoba uprawniona
<p style="text-align: center;">1. Ustawa z dn. 20.06.1992r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (tj.Dz.U 2012.1138 ze zm.)</p>	<p>Uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami transportu wykorzystywanymi w transporcie kolejowym lub drogowym</p>	<p>Do ulgi 78% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego są uprawnione następujące osoby:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne - na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych; 2) jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych - na podstawie biletów jednorazowych. <p>Uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny - i z powrotem</p>
<p style="text-align: center;">2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10.06.2008r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych, oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich uprawnienia (Dz.U.2008.160.994) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 20.07.2017r. w sprawie rodzajów dokumentów potwierdzających uprawnienia do ulgi w opłacie albo zwolnienia z opłaty za wstęp do muzeów państwowych (Dz.U.2017.1471)</p>	<p>Ulga w opłacie za wstęp do muzeów</p>	<p>Osobom niepełnosprawnym wraz z opiekunami, będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.</p> <p>Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do korzystania z ulgi w opłacie za wstęp do muzeów jest legitymacja dokumentująca niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności.</p> <p>Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ulgi w opłacie za wstęp do muzeów państwowych jest legitymacja dokumentująca stopień niepełnosprawności.</p>

<p>3. Ustawa z dn. 27.08.1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U.2016.2046 ze zm.)</p>	<p>Uprawnienia do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) szkoleń; 2) stażu; 3) prac interwencyjnych; 4) przygotowania zawodowego dorosłych; 5) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; 6) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 powyższej ustawy; 7) finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 powyższej ustawy; 8) studiów podyplomowych, szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową; 10) bonu na zasiedlenie; 11) bonu szkoleniowego; 12) bonu stażowego 	<p>Osobie niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu</p>
	<p>Środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą</p>	<p>Osobie niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu.</p>
	<p>Dofinansowanie do wysokości 50 % oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej albo własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego</p>	<p>Osobie niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu. Dofinansowanie następuje na podstawie umowy zawartej przez starostę z osobą niepełnosprawną prowadzącą działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne.</p>

	<p>- czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin w tygodniu</p> <p>- osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych za wyjątkiem osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz gdy, na wniosek osoby zatrudnionej, lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi zgodę,</p> <p>- dodatkowa przerwa w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek - 15 minut, wliczana do czasu pracy,</p> <p>- dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym,</p> <p>- prawo zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia:</p> <p>1) w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku,</p> <p>2) w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy.</p>	<p>Osobie niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy legitymującej się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.</p>
	<p>Zakład aktywności zawodowej</p>	<p>Osobie zdolnej do pracy i zaliczonej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u której stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną.</p>

	Warsztat terapii zajęciowej (WTZ)	Przy ocenie konieczności korzystania przez osobę zainteresowaną z uczestnictwa w WTZ, bierze się pod uwagę czy upośledzenie organizmu uniemożliwia podjęcie zatrudnienia, z tym, że w przypadku osób upośledzonych umysłowo i psychicznie chorych przyjmuje się, że taki stan odpowiada orzeczeniu o co najmniej umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
<p>4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.06.2002r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t.j. Dz.U.2015.926)</p>	<p>O dofinansowanie ze środków Funduszu, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) na likwidację barier architektonicznych - osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują; 2) na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności; 3) na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika – osoby niepełnosprawne jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. 	<p>Osobie niepełnosprawnej stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności</p>

<p style="text-align: center;">5. Ustawa z dn. 26.07.1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (<i>tj. Dz.U.2016 poz. 2032 ze zm.</i>)</p>	<p>Odliczenia od podatku wydatków poniesionych na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 3) zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyj. sprzętu gospodarstwa domowego; 4) zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 5) odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym; 6) odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne; 7) opłacenie przewodników osób niewidomych II grupy inwalidztwa w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2280 zł; 8) utrzymanie przez osoby niewidome i niedowidzące zaliczone do II grupy inwalidztwa psa asystującego, o którym mowa 	<p>Osobom niepełnosprawnym lub podatnikowi, na którego utrzymaniu są osoby niepełnosprawne</p>
--	--	--

	<p>w ustawie o rehabilitacji zawodowej, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2280 zł;</p> <p>9) opłacenie tłumacza języka migowego;</p> <p>10) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia;</p> <p>12) leki - w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu a kwotą 100 zł, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki (stale lub czasowo);</p> <p>13) odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne:</p> <p>a) osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego,</p> <p>b) osoby niepełnosprawnej, zaliczonej do II grupy inwalidztwa- również innymi środkami transportu niż wymienione w lit. a;</p> <p>14) używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do II grupy, dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne - w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2280 zł;</p> <p>15) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:</p>	
--	--	--

	<p>a) na turnusie rehabilitacyjnym, b) w zakładach, o których mowa w pkt 6, c) na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży, o których mowa w pkt 10</p>	
<p>6. Ustawa z dn. 23.11.2012r. Prawo pocztowe <i>(t.j.Dz.U. 2017.1481)</i></p>	<p>Zapewnienie dostępu do usług powszechnych</p>	<p>Przesyłka dla ociemniałych nadana przez osobę legitymującą się orzeczeniem właściwego organu orzekającego o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z tytułu uszkodzenia narządu wzroku i adresowana do biblioteki lub organizacji osób niewidomych lub ociemniałych bądź do organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych, jest zwolniona od opłaty za usługę pocztową ustalonej w obowiązującym cenniku usług powszechnych. Zapewnienie dostępu do usług powszechnych przez: 1) doręczanie osobom: a) z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego, b) niewidomym lub ociemniałym, - na ich wniosek i bez pobierania dodatkowych opłat, przesyłek listowych, przesyłek rejestrowanych, w tym przesyłek z zadeklarowaną wartością oraz kwot pieniężnych określonych w przekazach pocztowych, z pominięciem oddawczej skrzynki pocztowej oraz bez konieczności odbierania przesyłki w placówce pocztowej; 2) przyjmowanie od osoby niepełnosprawnej w miejscu jej zamieszkania prawidłowo opłaconej przesyłki pocztowej niebędącej przesyłką rejestrowaną.</p>
<p>7. Ustawa z dn. 13.07.2006r. o dokumentach paszportowych <i>(t.j.Dz.U.2016.758)</i></p>	<p>W opłacie za wydanie paszportu</p>	<p>Emerytom, rencistom, osobom niepełnosprawnym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych a także współmałżonkom tych osób, pozostającym na ich wyłącznym utrzymaniu w wysokości 50%, - w przypadku rodziców i małżonków rodziców 50%</p>
<p>8. Ustawa z dn. 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych <i>(t.j.Dz.U.2017.180)</i></p>	<p>Dodatkowa o 15 m² powierzchnia mieszkalna.</p>	<p>Przysługuje osobie niepełnosprawnej poruszającej się na wózku lub osobie niepełnosprawnej, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.</p>

<p>9. Ustawa z dn. 16.07.2004r. Prawo telekomunikacyjne (<i>t.j.Dz.U.2016.1489</i>)</p>	<p>Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych w ramach usług telekomunikacyjnych poprzez</p>	<p>Przysługuje osobom niepełnosprawnym. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zapewnia, w miarę możliwości technicznych, użytkownikom końcowym będącym osobami niepełnosprawnymi dostęp do świadczonych przez siebie usług telefonicznych równoważny dostępowi do usług telefonicznych, z jakiego korzysta większość użytkowników końcowych. Przedsiębiorca wyznaczony jest obowiązany zapewnić osobom niepełnosprawnym dostęp do świadczonej przez siebie usługi powszechnej przez oferowanie: 1) urządzeń końcowych przystosowanych do używania przez osoby niepełnosprawne, jeżeli używanie takiego urządzenia jest niezbędne do zapewnienia im dostępu do usługi powszechnej; 2) udogodnień ułatwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z usługi powszechnej.</p>
<p>10. Ustawa z dn. 07.09.1991r. o systemie oświaty (<i>tj.Dz.U.2016.1943</i>)</p>	<p>System oświaty zapewnia w szczególności: - możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną, niedostosowaną społecznie i zagrożoną niedostosowaniem społecznym, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, - opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych; - zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim i sześciioletnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego a także</p>	<p>Przysługuje osobie niepełnosprawnej</p>

	<p>dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku albo zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.</p> <p>- dofinansowywanie z budżetu państwa do podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz książek pomocniczych dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych,</p> <p>- absolwent niesłyszący jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego,</p> <p>- absolwent, który ze względu na niepełnosprawność lub stan zdrowia trwale nie posługuje się mową, jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego</p>	
<p>11. Ustawa z dn. 27.06.2003r. o rencie socjalnej (<i>tj. Dz.U.2013.982</i>)</p>	<p>Renta socjalna</p>	<p>Przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przed ukończeniem 18. roku życia; 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 r.ż., 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. <p>Do skorzystania z uprawnienia są osoby legitymujące się orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS.</p>

<p>12. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 29.07.2011r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz.U.2011.158.938)</p>	<p>Uprawnienia do głosowania - lokal powinien znajdować się na parterze budynku bez barier architektonicznych albo wyposażonego w podjazdy lub inne urządzenia umożliwiające samodzielne dotarcie do niego wyborcom niepełnosprawnym - co najmniej jedne drzwi prowadzące do lokalu powinny umożliwiać dogodne warunki ruchu wyborcom niepełnosprawnym, - krawędzie stopni schodów znajdujących się w lokalu oraz prowadzących do lokalu powinny wyróżniać się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki, - w lokalu należy wyznaczyć co najmniej jedno miejsce zapewniające tajność głosowania wyborcom niepełnosprawnym, dostosowane do potrzeb wyborców niepełnosprawnych wynikających z ich niepełnosprawnością, - urna wyborcza powinna mieć nie więcej niż 1 m wysokości.</p>	<p>Osobom niepełnosprawnym.</p>
<p>13. Ustawa z dn. 12.01.1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz.U.2016.716)</p>	<p>Zwolnienia od podatku od nieruchomości: - gruntów stanowiących działki przyzagrodowe członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, którzy spełniają jeden z warunków.</p>	<p>Osobom niepełnosprawnym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub osobom całkowicie niezdolnymi do pracy w gospodarstwie rolnym.</p>
<p>14. Ustawa z dn. 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2016.1518 ze zm.)</p>	<p>Uprawnienia do zasiłku rodzinnego. Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.</p>	<p>Zasiłek rodzinny przysługuje gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.</p>

	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	Przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka lub osobie uczącej się legitymującej się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.
	Zasiłek pielęgnacyjny	Przysługuje osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
<p>15. Ustawa z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2016.930 ze zm.)</p>	Zasiłek stały	Przysługuje: 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
	Zasiłek okresowy	Przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.
	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	Usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
	Poradnictwo rodzinne	Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

<p>16. Ustawa z dnia 20.06.1997r. Prawo o ruchu drogowym (t.j.Dz.U.2017.1260 ze zm.)</p>	<p>Karta parkingowa</p>	<p>Wydaje się osobie niepełnosprawnej - zaliczonej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się</p> <p><i>* W przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności spełnienie tych przesłanek może zostać stwierdzone jedynie w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna).</i></p>
---	-------------------------	--

ZNACZY

stopień niepełnosprawności

Znaczny stopień niepełnosprawności

Akt prawny	Ulga, uprawnienie	Osoba uprawniona
<p>1. Ustawa z dn. 20.06.1992r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (tj.Dz.U 2012.1138 ze zm.)</p>	<p>Uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami transportu wykorzystywanymi w transporcie kolejowym lub drogowym</p>	<p>Do ulgi 95% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego, na podstawie biletów jednorazowych, jest uprawniony przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji.</p> <p>Do ulgi 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego, na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych, są uprawnione osoby niewidome, jeśli nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji.</p> <p>Do ulgi 93% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych, są uprawnione osoby niewidome uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji.</p> <p>Do ulgi 78% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego są uprawnione następujące osoby:</p> <ol style="list-style-type: none">1) dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne - na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych;2) jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych - na podstawie biletów jednorazowych. <p>Uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny - i z powrotem.</p> <p>Do ulgi 49% transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych oraz publicznego transportu autobusowego w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji.</p>

<p>2. Uchwały Nr 480/XXX/2017 Rady Miasta Rybnika z 12.01.2017 r. w sprawie przyjęcia regulaminu przewozu osób, bagażu lub zwierząt w komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Zbiorowego w Rybniku (Dz. Urz. Woj. Śl. z dn. 19.01.2017r. poz. 472)</p>	<p>Uprawnienia do jednorazowych i okresowych przejazdów komunikacją miejską</p>	<p>Uprawnienia do jednorazowych i okresowych przejazdów bezpłatnych posiadają osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji, na podstawie „e-Karty” imiennej. Uprawnienie to przysługuje również opiekunowi lub przewodnikowi towarzyszącemu w czasie przejazdu osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji, na podstawie „e-Karty” imiennej wydanej dla opiekuna lub przewodnika osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji. Uprawnienie nie przysługuje opiekunowi lub przewodnikowi osoby, która posiada w orzeczeniu o niepełnosprawności pozytywne wskazania co do zdolności do pracy.</p>
<p>3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10.06.2008r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych, oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich uprawnienia (Dz. U.2008.160.994) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 20.07.2017r. w sprawie rodzajów dokumentów potwierdzających uprawnienia do ulgi w opłacie albo zwolnienia z opłaty za wstęp do muzeów państwowych (Dz. U.2017.1471)</p>	<p>Ulga w opłacie za wstęp do muzeów</p>	<p>Osobom niepełnosprawnym wraz z opiekunami, będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do korzystania z ulgi w opłacie za wstęp do muzeów jest legitymacja dokumentująca niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności. Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ulgi w opłacie za wstęp do muzeów państwowych jest legitymacja dokumentująca stopień niepełnosprawności.</p>
<p>4. Ustawa z dn. 27.08.1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U.2016.2046 ze zm.)</p>	<p>Uprawnienia do: 1) szkoleń; 2) stażu; 3) prac interwencyjnych; 4) przygotowania zawodowego dorosłych; 5) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;</p>	<p>Osobie niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu</p>

	<p>6) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 powyższej ustawy; 7) finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 powyższej ustawy; 8) studiów podyplomowych, szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową; 10) bonu na zasiedlenie; 11) bonu szkoleniowego; 12) bonu stażowego</p>	
	<p>Środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą.</p>	<p>Osobie niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu</p>
	<p>Dofinansowanie do wysokości 50 % oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej albo własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego</p>	<p>Osobie niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu.</p>
	<p>Zakład aktywności zawodowej</p>	<p>Osobie niezdolnej do pracy.</p>
	<p>Warsztat terapii zajęciowej (WTZ)</p>	<p>Przy ocenie konieczności korzystania przez osobę zainteresowaną z uczestnictwa w WTZ, bierze się pod uwagę czy upośledzenie organizmu uniemożliwia podjęcie zatrudnienia.</p>
	<p>Czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godz. na dobę i 35 godz. tygodniowo, - osoba niepełnosprawna nie może być</p>	<p>Osobie niepełnosprawnej</p>

	<p>zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych za wyjątkiem osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz gdy, na wniosek osoby zatrudnionej, lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi na to zgodę,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodatkowa przerwa w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek - 15 minut, - dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym, - prawo zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia: <ol style="list-style-type: none"> 1) w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku, 2) w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy. 	
<p>5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.06.2002r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t.j. Dz.U.2015.926)</p>	<p>O dofinansowanie ze środków Funduszu, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) na likwidację barier architektonicznych - osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są 	<p>Osobie niepełnosprawnej stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności</p>

	<p>właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują;</p> <p>2) na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności;</p> <p>3) na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika – osoby niepełnosprawne jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.</p>	
<p>6. Ustawa z dn. 26.07.1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz.U.2016 poz. 2032 ze zm.)</p>	<p>Odliczenia od podatku wydatków poniesionych na:</p> <p>1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;</p> <p>2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;</p> <p>3) zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyj. sprzętu gospodarstwa domowego;</p> <p>4) zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;</p>	<p>Osobom niepełnosprawnym lub podatnikowi, na którego utrzymaniu są osoby niepełnosprawne</p>

	<p>5) odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym;</p> <p>6) odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne;</p> <p>7) opłacenie przewodników osób niewidomych I grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2280 zł;</p> <p>8) utrzymanie przez osoby niewidome i niedowidzące zaliczone do I grupy inwalidztwa oraz osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczone do I grupy inwalidztwa psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2280 zł;</p> <p>9) opiekę pielęgniarstwa w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa;</p> <p>10) opłacenie tłumacza języka migowego;</p> <p>11) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia;</p> <p>12) leki - w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym</p>	
--	--	--

	<p>miesiącu a kwotą 100 zł, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki (stale lub czasowo);</p> <p>13) odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne:</p> <p>a) osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego,</p> <p>b) osoby niepełnosprawnej, zaliczonej do I grupy inwalidztwa, również innymi środkami transportu niż wymienione w lit. a;</p> <p>14) używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I grupy inwalidztwa, dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne - w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2280 zł;</p> <p>15) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:</p> <p>a) na turnusie rehabilitacyjnym,</p> <p>b) w zakładach, o których mowa w pkt 6,</p> <p>c) na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży, o których mowa w pkt 11</p>	
--	--	--

<p>7. Ustawa z dn. 23.11.2012r. Prawo pocztowe (t.j. Dz.U. 2017.1481)</p>	<p>Zapewnienie dostępu do usług powszechnych</p>	<p>Przesyłka dla ociemniałych nadana przez osobę legitymującą się orzeczeniem właściwego organu orzekającego o znacznym stopniu niepełnosprawności z tytułu uszkodzenia narządu wzroku i adresowana do biblioteki lub organizacji osób niewidomych lub ociemniałych bądź do organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych, jest zwolniona od opłaty za usługę pocztową ustalonej w obowiązującym cenniku usług powszechnych.</p> <p>1) Doręczanie osobom: a) z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego, b) niewidomym lub ociemniałym, - na ich wniosek i bez pobierania dodatkowych opłat, przesyłek listowych, przesyłek rejestrowanych, w tym przesyłek z zadeklarowaną wartością oraz kwot pieniężnych określonych w przekazach pocztowych, z pominięciem oddawczej skrzynki pocztowej oraz bez konieczności odbierania przesyłki w placówce pocztowej; 2) przyjmowanie od osoby niepełnosprawnej w miejscu jej zamieszkania prawidłowo opłaconej przesyłki pocztowej niebędącej przesyłką rejestrowaną.</p>
<p>8. Ustawa z dn. 13.07.2006r. o dokumentach paszportowych (t.j. Dz.U. 2016.758)</p>	<p>W opłacie za wydanie paszportu</p>	<p>Emerytom, rencistom, osobom niepełnosprawnym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych a także współmałżonkom tych osób, pozostającym na ich wyłącznym utrzymaniu w wysokości 50%, - w przypadku rodziców i małżonków rodziców 50%</p>
<p>9. Ustawa z dn. 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. 2017.180)</p>	<p>Dodatkowa o 15 m² powierzchnia mieszkalna.</p>	<p>Przysługuje osobie niepełnosprawnej poruszającej się na wózku lub osobie niepełnosprawnej, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.</p>
<p>10. Ustawa z dn. 16.07.2004r. Prawo telekomunikacyjne (t.j. Dz.U. 2016.1489)</p>	<p>Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych w ramach usług telekomunikacyjnych poprzez</p>	<p>Przysługuje osobom niepełnosprawnym. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zapewnia, w miarę możliwości technicznych, użytkownikom końcowym będącym osobami niepełnosprawnymi dostęp do świadczonych przez siebie usług</p>

		<p>telefonicznych równoważny dostępowi do usług telefonicznych, z jakiego korzysta większość użytkowników końcowych.</p> <p>Przedsiębiorca wyznaczony jest obowiązany zapewnić osobom niepełnosprawnym dostęp do świadczonej przez siebie usługi powszechnej przez oferowanie:</p> <p>1) urządzeń końcowych przystosowanych do używania przez osoby niepełnosprawne, jeżeli używanie takiego urządzenia jest niezbędne do zapewnienia im dostępu do usługi powszechnej;</p> <p>2) udogodnień ułatwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z usługi powszechnej.</p>
<p>11. Ustawa z dn. 07.09.1991r. o systemie oświaty (tj.Dz.U.2016.1943)</p>	<p>System oświaty zapewnia w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną, niedostosowaną społecznie i zagrożoną niedostosowaniem społecznym, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, - opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych; - zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim i sześciioletnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego a także dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku albo zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna na zasadach określonych 	<p>Przysługuje osobie niepełnosprawnej</p>

	<p>w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dofinansowywanie z budżetu państwa do podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz książek pomocniczych dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych, - absolwent niesłyszący jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego, - absolwent, który ze względu na niepełnosprawność lub stan zdrowia trwale nie posługuje się mową, jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego. 	
<p style="text-align: center;">12. Ustawa z dn. 27.06.2003r. o rencie socjalnej (tj. Dz.U.2013.982)</p>	<p>Renta socjalna</p>	<p>Renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przed ukończeniem 18 roku życia; 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia; 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. <p>Do skorzystania z uprawnienia są osoby legitymujące się orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS.</p>

<p>13. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 29.07.2011r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz.U.2011.158.938)</p>	<p>Uprawnienia do głosowania - lokal powinien znajdować się na parterze budynku bez barier architektonicznych albo wyposażonego w podjazdy lub inne urządzenia umożliwiające samodzielne dotarcie do niego wyborcom niepełnosprawnym - co najmniej jedne drzwi prowadzące do lokalu powinny umożliwić dogodne warunki ruchu wyborcom niepełnosprawnym, - krawędzie stopni schodów znajdujących się w lokalu oraz prowadzących do lokalu powinny wyróżniać się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki, - w lokalu należy wyznaczyć co najmniej jedno miejsce zapewniające tajność głosowania wyborcom niepełnosprawnym, dostosowane do potrzeb wyborców niepełnosprawnych wynikających z ich niepełnosprawnością, - urna wyborcza powinna mieć nie więcej niż 1 m wysokości.</p>	<p>Osobom niepełnosprawnym.</p>
<p>14. Ustawa z dn. 12.01.1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz.U.2016.716)</p>	<p>Zwolenia od podatku od nieruchomości: - gruntów stanowiących działki przyzagrodowe członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, którzy spełniają jeden z warunków.</p> <p>Zwolnienie z opłaty od posiadanie psa. <i>*Rada gminy może wprowadzić opłatę od posiadania psów. Opłatę pobiera się od osób fizycznych posiadających psy</i></p>	<p>Osobom niepełnosprawnym o znacznym stopniu niepełnosprawności lub osobom całkowicie niezdolnymi do pracy w gospodarstwie rolnym albo niezdolnymi do samodzielnej egzystencji.</p> <p>Nie pobiera się opłaty od: - osób niepełnosprawnym zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności z tytułu posiadania jednego psa, - osób niepełnosprawnych z tytułu posiadania psa asystującego.</p>

<p align="center">15. Ustawa z dn. 21.04.2005r. o opłatach abonamentowych (tj. Dz.U.2014.1204)</p>	<p>Zwolnienie od opłat abonamentowych</p>	<p>Osobom zaliczonym do znacznego stopnia niepełnosprawności</p>
<p align="center">16. Ustawa z dn. 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2016.1518 ze zm.)</p>	<p>Uprawnienia do zasiłku rodzinnego. Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.</p>	<p>Zasiłek rodzinny przysługuje gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.</p>
	<p>Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka</p>	<p>Przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka</p>
	<p>Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka</p>	<p>Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku: 1) do ukończenia 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności; 2) powyżej 16. roku życia do ukończenia 24. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.</p>
	<p>Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania</p>	<p>Przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka lub osobie uczącej się legitymującej się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.</p>
	<p>Zasiłek pielęgnacyjny</p>	<p>Przysługuje osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.</p>
	<p>Specjalny zasiłek opiekuńczy</p>	<p>Przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: 1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub 2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,</p>

		w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
	Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej	Przysługuje: 1) matce albo ojcu, 2) opiekunowi faktycznemu dziecka, 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną , - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
17. Ustawa z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej (t.j.Dz.U.2016.930 ze zm.)	Zasiłek stały	Przysługuje: 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
	Zasiłek okresowy	Przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.
	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	Usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

	Poradnictwo rodzinne	Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.
	Rodzinny dom pomocy	Osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób – dotyczy osób, które nie mają możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.
<p>18. Ustawa z dnia 20.06.1997r. Prawo o ruchu drogowym (t.j.Dz.U.2017.1260 ze zm.)</p>	Karta parkingowa	<p>Wydaje się na wniosek osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego stopnia niepełnosprawności mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.</p> <p><i>*bez względu na symbol przyczyny niepełnosprawności</i></p>

Osoby niepełnosprawne do 16 roku życia

- orzeczenie o niepełnosprawności –

Akt prawny	Ulga, uprawnienie	Osoba uprawniona
<p align="center">1. Ustawa z dn. 20.06.1992r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (tj.Dz.U 2012.1138 ze zm.)</p>	<p>Uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami transportu wykorzystywanymi w transporcie kolejowym lub drogowym</p>	<p>Do ulgi 100% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione dzieci w wieku do 4 lat.</p> <p>Do ulgi 100% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione dzieci do 4 lat, pod warunkiem niekorzystania przez dziecko z oddzielnego miejsca do siedzenia.</p> <p>Do ulgi 78% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione dzieci w wieku do lat 4.</p> <p>Do ulgi 78% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego są uprawnione następujące osoby:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne - na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych; 2) jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych - na podstawie biletów jednorazowych. <p>Uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny - i z powrotem.</p>
<p align="center">2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 10.06.2008r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych, oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich</p>	<p>Ulga w opłacie za wstęp do muzeów</p>	<p>Osobom niepełnosprawnym wraz z opiekunami, będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.</p> <p>Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do korzystania z ulgi w opłacie za wstęp do muzeów jest legitymacja dokumentująca niepełnosprawność.</p>

<p>uprawnienia (Dz.U.2008.160.994) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 20.07.2017r. w sprawie rodzajów dokumentów potwierdzających uprawnienia do ulgi w opłacie albo zwolnienia z opłaty za wstęp do muzeów państwowych (Dz.U.2017.1471)</p>		
<p>3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.06.2002r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t.j. Dz.U.2015.926)</p>	<p>O dofinansowanie ze środków Funduszu, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się: 1) na likwidację barier architektonicznych - osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują; 2) na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności; 3) na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika – osoby niepełnosprawne jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.</p>	<p>Osobie niepełnosprawnej stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności</p>

<p style="text-align: center;">4. Ustawa z dn. 26.07.1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (<i>tj. Dz.U.2016 poz. 2032 ze zm.</i>)</p>	<p>Odliczenia od podatku wydatków poniesionych na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 3) zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyj. sprzętu gospodarstwa domowego; 4) zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 5) odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym; 6) odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne; 7) opłacenie tłumacza języka migowego; 8) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia; 9) leki - w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu a kwotą 	<p>Osobom niepełnosprawnym lub podatnikowi, na którego utrzymaniu są osoby niepełnosprawne</p>
--	--	--

	<p>100 zł, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki (stale lub czasowo);</p> <p>10) odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego,</p> <p>15) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:</p> <p>a) na turnusie rehabilitacyjnym,</p> <p>b) w zakładach, o których mowa w pkt 6,</p> <p>c) na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży, o kt. mowa w pkt 8.</p>	
<p>5. Ustawa z dn. 23.11.2012r. Prawo pocztowe (t.j.Dz.U. 2017.1481)</p>	<p>Zapewnienie dostępu do usług powszechnych</p>	<p>1) doręczanie osobom:</p> <p>a) z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego,</p> <p>b) niewidomym lub ociemniałym,</p> <p>- na ich wniosek i bez pobierania dodatkowych opłat, przesyłek listowych, przesyłek rejestrowanych, w tym przesyłek z zadeklarowaną wartością oraz kwot pieniężnych określonych w przekazach pocztowych, z pominięciem oddawczej skrzynki pocztowej oraz bez konieczności odbierania przesyłki w placówce pocztowej;</p> <p>2) przyjmowanie od osoby niepełnosprawnej w miejscu jej zamieszkania prawidłowo opłaconej przesyłki pocztowej niebędącej przesyłką rejestrowaną.</p>
<p>6. Ustawa z dn. 13.07.2006r. o dokumentach paszportowych (t.j.Dz.U.2016.758)</p>	<p>Ulga w opłacie za wydanie Paszportu</p>	<p>Małoletnim do czasu podjęcia ustawowo określonego obowiązku szkolnego, uczniom i studentom w wysokości 75%,</p> <p>- w przypadku rodziców 50%</p>

<p>7. Ustawa z dn. 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j.Dz.U.2017.180)</p>	<p>Dodatkowa o 15 m² powierzchnia mieszkalna.</p>	<p>Przysługuje osobie niepełnosprawnej poruszającej się na wózku lub osobie niepełnosprawnej, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.</p>
<p>8. Ustawa z dn. 07.09.1991r. o systemie oświaty (t.j.Dz.U.2016.1943)</p>	<p>System oświaty zapewnia w szczególności: - możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną, niedostosowaną społecznie i zagrożoną niedostosowaniem społecznym, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, - opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych; - zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim i sześcioletnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego a także dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku albo zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice. - dofinansowywanie z budżetu państwa do podręczników, materiałów</p>	<p>Przysługuje osobie niepełnosprawnej</p>

	edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz książek pomocniczych dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych.	
<p>9. Ustawa z dn. 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2016.1518 ze zm.)</p>	Uprawnienia do zasiłku rodzinnego. Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.	Zasiłek rodzinny przysługuje gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności.
	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.	Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres 72 miesięcy kalendarzowych.
	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	Przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka
	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności.
	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	Przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka lub osobie uczącej się legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności.
	Zasiłek pielęgnacyjny	Przysługuje niepełnosprawnemu dziecku.
	Specjalny zasiłek opiekuńczy	Przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: 1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub 2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub

		długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
	Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej	Przysługuje: 1) matce albo ojcu, 2) opiekunowi faktycznemu dziecka, 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną , - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
<p>10. Ustawa z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej (t.j.Dz.U.2016.930 ze zm.)</p>	Zasiłek okresowy	Przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.
	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	Usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
	Poradnictwo rodzinne	Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.
<p>11. Ustawa z dnia 20.06.1997r. Prawo o ruchu drogowym (t.j.Dz.U.2017.1260 ze zm.)</p>	Karta parkingowa	Wydaje się osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

Opracowanie jest chronione przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii bądź powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku w całości lub w części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.